

Sygn. akt: XI Co 75/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu XI Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Jolanta Sikorska

Protokolant:	Stażysta Agnieszka Piczak

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2016 r. w Toruniu na rozprawie sprawy z wniosku wierzyciela (...) sp. z o.o. w J. z udziałem wierzycieli : Banku Spółdzielczego w G., (...) sp. z o.o. w T., Przedsiębiorstwa Handlowo - Usługowego (...) SA w T., Prokura Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamkniętego z siedzibą w W., Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta G., (...) sp. z o.o. sp. jawna w J. oraz dłużnika M. P. o wszczęcie egzekucji przez zarząd przymusowy;

postanawia:

- I. oddalić wniosek;
- II. kosztami sądowymi w przedmiocie wniosku obciążyć wnioskodawcę;
- III. nie uwzględnić wniosku dłużnika o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Sygn. akt XI Co 75 / 16

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 28 stycznia 2016, uzupełnionym pismem k. 31, wierzyciel (...) sp. z o. o. w J. wniósł o wszczęcie przeciwko M. P., prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) Materace M. P., egzekucji w formie zarządu przymusowego nad jego przedsiębiorstwem poprzez egzekwowanie należności wierzycieli w dochodów z działalności i powołanie zarządcy w osobie J. C. posiadającego licencję do wykonywania obowiązków syndyka.

W skład przedsiębiorstwa dłużnika wchodzi :

- zabudowana nieruchomość położona w P. składająca się z działek (...) o łącznej powierzchni 1,0161 ha; dla której Sąd Rejonowy w Toruniu prowadzi księgę wieczystą numer (...);
- prawo użytkowania wieczystego gruntu wraz z prawem własności budynków położonych w G. przy ul. (...), posadowionych na działkach oznaczonych w ewidencji gruntów numerami 18,24/1 i 26/1, dla której Sąd Rejonowy w Grudziądzu prowadzi księgę wieczystą numer (...);
- prawo użytkowania wieczystego gruntu wraz z prawem własności budynków położonych w G. przy ul. (...), posadowionych na działce oznaczonej w ewidencji gruntów numerem 14/2, dla której Sąd Rejonowy w Grudziądzu prowadzi księgę wieczystą numer (...).

Wierzyciel wniósł o egzekucję z dochodów dłużnika pobieranych z obu wymienionych składników przedsiębiorstwa. Wskazane przedsiębiorstwo przynosi dochód ponieważ grunty wchodzące w jego skład zostały oddane w użytkowanie umową z 12. VIII. 2011. Komornik Sądu Rejonowego w Toruniu D. Z. (1) prowadzi przeciwko dłużnikowi egzekucję z nieruchomości położonej w P. (Kw (...)) (nadzór w sprawie XI Co 244 / 15) oraz z wierzytelności przysługujących dłużnikowi od (...) sp. z o. o. w P. z tytułu umowy odpłatnego użytkowania nieruchomości (...) dłużnika. W dziale IV księgi wieczystej Kw (...) wpisana jest na rzecz wnioskującego wierzyciela hipoteka przymusowa na sumę 534.450,- zł. Przeciwko dłużnikowi ten sam komornik prowadzi egzekucję z wniosku czterech innych wierzycieli zaś komornik (...) M. B. (1) prowadzi osiem postępowań egzekucyjnych przeciwko dłużnikowi i we wszystkich egzekucja dotyczy także prawa użytkowania wieczystego nieruchomości. Wprawdzie zdaniem wierzyciela egzekucja przez zarząd przymusowy doprowadzi do zaspokojenia wszystkich wierzycieli w terminie dłuższym niż sześć miesięcy ale w sytuacji, w której wniosek o taką egzekucję składa wierzyciel dotychczas prowadzący egzekucję, nie stanowi to zdaniem wnioskodawcy przeszkody do wszczęcia wnioskowanej egzekucji. Egzekucja objęta nadzorem XI Co 244 / 15 jest na etapie bezskutecznej licytacji, wszystkie dotychczasowe próby sprzedaży nieruchomości dłużnika były bezskuteczne, co oznacza że egzekucja poprzez sprzedaż nieruchomości nie rokuje zaspokojenia wierzycieli.

Wierzyciel Bank Spółdzielczy w G. wniósł o oddalenie wniosku o ustanowienie zarządu przymusowego (pismo k. 52 i nast.) ponieważ w ocenie tego wierzyciela przedłuży to tylko czynności egzekucyjne z nieruchomości i wpłynie na wydłużenie całego postępowania egzekucyjnego. Wnioskodawca nie wskazał we wniosku na czym miałyby polegać czynności zarządu przymusowego i jak zmusiłby on trzeciodłużnika do zapłaty należności. Wnioskujący wierzyciel może bezpośrednio pozwać trzeciodłużnika przed sądem zamiast przerzucać koszty na pozostałych wierzycieli. Nie ma żadnych przesłanek wskazujących na to, że zarządca okaże się skuteczniejszy niż komornik dotychczas prowadzący egzekucję.

Wierzyciel Skarb Państwa – Prezydent Miasta G. także wniósł o oddalenie wniosku (pismo k. 68), oceniając go jako przedwczesny. Pięć postępowań z wniosku tego wierzyciela z para użytkowania wieczystego prowadzonych przez komornika (...) jest na etapie sporządzonego operatu szacunkowego, który dłużnik zaskarżył a skarga zostanie rozpoznana 14. VI. 2016 na posiedzeniu. Sąd podmioty zainteresowane nabyciem prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w G. przy ul. (...). Ponieważ nieruchomość została oszacowana na 4.832.000,- zł, w razie jej zlicytowania w niedługim czasie mogłoby dojść do znaczącego zaspokojenia wierzycieli. Przed zakończeniem egzekucji ze wskazanego użytkowania wieczystego wszczęcie egzekucji przez zarząd przymusowy byłoby przedwczesne.

Dłużnik M. P. (pismo k. 74 i nast.) wniósł o oddalenie wniosku i nie wyraził zgody na zaproponowaną osobę zarządcy. Wskazał, że z racji modyfikacji umów o odpłatne użytkowanie uległy przesunięciu terminy płatności z tego tytułu – dochód będzie wymagalny później a na chwile obecną (...)Materace nie posiada wobec niego żadnych wierzytelności. Jego zdaniem interesy wierzycieli są zaspokojone ponieważ wierzytelność z tego tytułu jest zajęta przez komornika i trudno przypuszczać aby zarządca wygenerował dochody z tytułu ustanowienia odpłatnego użytkowania nieruchomości i doprowadzić do zaspokojenia wierzycieli w stopniu większym niż zajęcie wierzytelności. Z tego powodu nie ma zatem jego zdaniem uzasadnionych ekonomicznie powodów dla obciążania dłużnika znacznymi kosztami zarządcy. Ustanowienie zarządu przymusowego jako środek godzący w prawo wykonywania działalności gospodarczej winien być stosowany szczególnie ostrożnie. Dłużnik wskazał ponadto, że licytacja z Kw (...) nie odbyła się ponieważ opis i oszacowanie nie były prawomocne. Te twierdzenia dłużnika nie są jednak prawdziwe ponieważ z akt XI Co 244 / 15 wynika jasno, że po prostu jedyny licytant obecny na licytacji wycofał się z niej. Stanowisko dłużnika uzupełnione zostało przez jego pełnomocnika (pismo k. 84 – 85) wskazaniem, że stopień zaawansowania egzekucji z nieruchomości (terminy licytacyjne) przemawia za bezzasadnością wniosku a nadto wierzyciel posiadający największą wobec dłużnika wierzytelność tj. Bank Spółdzielczy w G. i jej zabezpieczenie w postaci hipoteki, nie podziela stanowiska spółki (...). Ustanowienie zarządu przymusowego spowoduje zniweczenie dotychczasowych czynności egzekucyjnych i powiększy koszty egzekucji o wynagrodzenie zarządcy i jego wydatki. Ponadto ograniczenie egzekucji tylko do dochodów z nieruchomości uzyskiwanych przez dłużnika z całą pewnością nie dorówna do zaspokojenia wierzycieli, a na pewno nie stanie się to przed upływem sześciu miesięcy.

(...) SA w T. na rozprawie w dniu 28. VI. 2016 (k. 91 v) poparł wniosek o egzekucje poprzez zarząd przymusowy.

Sąd ustalił co następuje :

W skład przedsiębiorstwa dłużnika M. P., prowadzonego pod nazwą (...) Materace marian P., wchodzi :

- zabudowana nieruchomość położona w P. składająca się z działek (...) o łącznej powierzchni 1,0161 ha; dla której Sąd Rejonowy w Toruniu prowadzi księgę wieczystą numer (...);

- prawo użytkowania wieczystego gruntu wraz z prawem własności budynków położonych w G. przy ul. (...), posadowionych na działkach oznaczonych w ewidencji gruntów numerami 18,24/1 i 26/1, dla której Sąd Rejonowy w Grudziądzu prowadzi księgę wieczystą numer (...);

- prawo użytkowania wieczystego gruntu wraz z prawem własności budynków położonych w G. przy ul. (...), posadowionych na działce oznaczonej w ewidencji gruntów numerem 14/2, dla której Sąd Rejonowy w Grudziądzu prowadzi księgę wieczystą numer (...).

(dowód : odpis Kw P. (...) – k. 15 – 19 akt XI Co 244 / 15, kopia aktu notarialnego k. 7 – 13 akt, z której wynika własność nieruchomości w G., wyciąg z bazy centrali ewidencji działalności gospodarczej k. 14).

Komornik Sądu Rejonowego w Toruniu D. Z. (1) prowadzi przeciwko M. P. postępowania egzekucyjne z wniosku następujących wierzycieli :

1. Banku Spółdzielczego w G. w sprawach Km 6332 / 12 i Km 7159 / 12 w celu egzekucji należności przekraczającej 920.000,- zł; wierzyciel skierował egzekucje także do nieruchomości dłużnika w P. – nadzór toczy się w sprawie XI Co 244 / 15;

2. (...) sp. z o. o. T. w sprawie Km 10895 / 13 w celu egzekucji należności w wysokości ponad 29.000,- zł; wierzyciel skierował egzekucje także do nieruchomości dłużnika w P. – nadzór toczy się w sprawie XI Co 244 / 15;

3. Przedsiębiorstwa Handlowo Usługowego (...) SA w T. w sprawie Km 9110 / 15 w celu egzekucji należności w wysokości niewiele ponad 1.500,- zł; wierzyciel skierował egzekucje także do nieruchomości dłużnika w P. – nadzór toczy się w sprawie XI Co 244 / 15;

4. Prokura Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. w sprawie Km 9993 / 15 w celu egzekucji należności ponad 158.000,- zł, wierzyciel skierował egzekucje także do nieruchomości dłużnika w P. – nadzór toczy się w sprawie XI Co 244 / 15;

5. (...) sp. z o. o. J. wierzyciel skierował egzekucje także do nieruchomości dłużnika w P. – nadzór toczy się w sprawie XI Co 244 / 15; w sprawie Km 8983 / 15 w celu egzekucji należności w kwocie ponad 460.000,- zł.

(dowód : pismom komornika D. Z. k. 17 akt oraz akta XI Co 244 / 15 k. 3, 7, 14, 31, 42, 45, 57).

Komornik Sądu Rejonowego w Grudziądzu M. B. (1) prowadzi przeciwko dłużnikowi M. P. postępowania egzekucyjne z wniosku następujących wierzycieli :

1. (...) Banku Spółdzielczego w sprawach Km 264/12, Km 265/12, Km 266/12 w celu egzekucji należności w łącznej kwocie ponad 2.900.000,- zł; wierzyciel skierował egzekucję także do użytkowania wieczystego nieruchomości (...);

2. Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta G. w sprawach Km 215 / 14, Km 674 /14, Km 799/14 i Km 489 / 15 w celu egzekucji należności w łącznej kwocie ponad 79.000,- zł; wierzyciel skierował egzekucję także do użytkowania wieczystego nieruchomości (...);

3. (...) sp. z o. o. sp. j. w K. w sprawie Km 533 / 14 w celu egzekucji należności w kwocie ponad 26.000,- zł.

(dowód : pismo komornika M. B. k. 18 akt).

Egzekucja z nieruchomości dłużnika położonych w P. (Kw (...)) toczy się pod nadzorem sprawowanym w sprawie XI Co 244 / 15. W dniu 1 marca 2016 odbyła się pierwsza licytacja nieruchomości, na której skarga wierzyciela (...) sp. z o. o. T. na opis i oszacowanie została odrzucona a inne wnioski tego wierzyciela oraz dłużnika zostały oddalone. Wcześniej, w sprawie XI Co 956 / 15 sąd oddalił skargę dłużnika na opis i oszacowanie nieruchomości a orzeczenie stało się prawomocne z dniem 25 maja 2016. Postanowienie sądu z 1 marca 2016 wydane w sprawie XI Co 244 / 15 w zakresie skarg i wniosków wierzyciela stało się prawomocne z dniem 8 marca 2016. Ponieważ na terminie licytacji rozstrzygnięcie sądu w zakresie skargi wierzyciela nie było prawomocne, licytant który stawił się na licytację nie zdecydował się do niej przystąpić żeby nie blokować sobie środków do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia skargi. Pierwsza licytacja nieruchomości w P. okazała się więc bezskuteczna, jednakże z racji prawomocności lub niezaskarżalności orzeczeń w przedmiocie skarg i wniosków, obecnie nie ma przeszkód aby wierzyciele wnioskowali o druga licytację (dowód : akt XI Co 244 / 15 – k. 76 – 79 oraz akta XI Co 956 / 15).

Egzekucja prowadzona przez komornika (...) z ruchomości dłużnika okazała się tylko częściowo skuteczna. Egzekucja z pozostałych składników majątku, w tym z wynagrodzenia za pracę oraz rachunków bankowych była bezskuteczna a nadto nastąpił tam zbieg z egzekucją administracyjną. W toku egzekucji z prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (...) dłużnik złożył skargę na ich opis i oszacowanie a skarga ta została przez Sąd Rejonowy w Grudziądzu oddalona postanowieniem z 23. VI. 2016 (dowód : pismo komornika k. 18, oświadczenie wnioskodawcy z rozprawy 28. VI. 2016).

Umową z 12. VIII. 2011 dłużnik M. P. zawarł ze spółką (...) sp. z o. o. w P. w organizacji reprezentowaną przez swego syna P. umowę, mocą której ustanowił na prawie wieczystego użytkowania nieruchomości (...) (Kw (...)) i Kw (...)) oraz nieruchomości położonej w T. (Kw (...)) użytkowanie na rzecz spółki z o. o. w organizacji za odpłatnością 17.400,- zł brutto miesięcznie płatną raz w roku do 30 listopada. Umowa objęła tylko niewiele ponad 1.300 m2 powierzchni budynków posadowionych na nieruchomościach, gdy tymczasem powierzchnia budynków to ponad 16.000 m2 (dowód : kopia umowy dłużnika z jego synem k. 7 – 13).

Sąd zważył co następuje :

Powyższy stan faktyczny nie był przedmiotem sporu pomiędzy stronami.

Zgodnie z przepisem art. 1064(6) § 1 kpc prowadzenie egzekucji świadczeń pieniężnych ze składników mienia wchodzących w skład przedsiębiorstwa dłużnika, nie stanowi przeszkody do wszczęcia egzekucji przez zarząd przymusowy, jeśli o to wnosi wierzyciel dotychczas prowadzący egzekucję albo gdy w chwili wszczęcia egzekucji przez zarząd przymusowy jest oczywiste, że wierzyciel prowadzący egzekucję zostanie w toku egzekucji przez zarząd przymusowy zaspokojony w okresie sześciu miesięcy od daty jej wszczęcia. Zgodnie z § 2 wskazanego przepisu w razie wszczęcia egzekucji przez zarząd przymusowy, wcześniej wszczęte egzekucje umarza się z dniem uprawomocnienia się postanowienia o wszczęciu egzekucji przez zarząd przymusowy, a dotychczasowi wierzyciele z mocy prawa wstępują do egzekucji prowadzonej według przepisów o egzekucji przez zarząd przymusowy.

Ogólna reguła o istnieniu o istnieniu przeszkody w prowadzeniu egzekucji przez zarząd przymusowy gdy prowadzone są już egzekucje ze składników wchodzących w skład przedsiębiorstwa, wynikająca z § 1 przytoczonego przepisu, doznaje jednak wyraźnie określonych wyjątków. Wszczęcie egzekucji przez zarząd przymusowy będzie możliwe wówczas gdy oczywistym jest, że wierzytelności wierzycieli prowadzących egzekucję będą zaspokojone w okresie sześciu miesięcy od chwili wszczęcia egzekucji przez zarząd przymusowy (zgodnie z regułami dotyczącymi planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji) albo gdy sami wierzyciele zadeklarują wolę zmiany sposobu egzekucji. Potrzeba ustalania, że egzekucja skierowana do przedsiębiorstwa oczywiście pozwoli na zaspokojenie wierzycieli prowadzących egzekucję z jego składników zachodzi niewątpliwie w przypadku gdy wniosek o wszczęcie egzekucji złożył wierzyciel, który egzekucji ze składnika majątku przedsiębiorstwa nie prowadzi. Konieczność ta nie powstaje natomiast gdy żądanie wszczęcia egzekucji zgodnie zgłosili wszyscy wierzyciele prowadzący egzekucję ze składników

przedsiębiorstwa. Jeśli natomiast, tak jak w niniejszym przypadku – wniosek taki złożyli tylko niektórzy wierzyciele (tu : H. i poparł go na rozprawie (...)), należy zdaniem sądu również przyjąć, że powstaje konieczność wykazania przez wnioskującego o ten sposób egzekucji wierzyciela, że tego rodzaju egzekucja doprowadzi do zaspokojenia w terminie sześciu miesięcy wszystkich wierzycieli uprzednio prowadzących egzekucję ze składników przedsiębiorstwa. Sąd podziela w tym zakresie pogląd zaprezentowany w piśmiennictwie (Aleksandra Leszczyńska, Egzekucja przez zarząd przymusowy – Lex oraz Olimpia Marcewicz w Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, red. A. Jakubecki, J. Bodio, T. Demendecki i inni, Oficyna 2008). Przyjęcie odmiennego rozwiązania prowadziłoby do nieuzasadnionego uprzywilejowania wierzyciela prowadzącego egzekucję ze składnika przedsiębiorstwa względem wierzyciela (nie musiałby wykazać zaspokojenia wierzycieli w sześć miesięcy), który takiej egzekucji nie prowadzi (musiałby wykazać możliwość zaspokojenia wierzycieli w sześć miesięcy). Odpowiedź na pytanie czy okres sześciomiesięczny dla zaspokojenia wierzyciela egzekwującego ma także obejmować wierzycieli, którzy wyprzedzają go w zaspokojeniu swoich roszczeń w myśl art. 1025 kpc, powinna być zdaniem sądu twierdząca. Dzieje się tak dlatego, że jeśli jest prowadzona egzekucja z nieruchomości i wierzyciel egzekwujący jest wyprzedzany w pierwszeństwie przez kilku innych wierzycieli z mocy art. 1025 kpc, to prognozując możliwość jego zaspokojenia z dochodów przedsiębiorstwa, w skład którego wchodzi dana nieruchomość, należy brać pod uwagę konieczność zaspokojenia w okresie sześciomiesięcznym także poprzedzających go wierzycieli np. hipotecznych. Wynika to stąd, że egzekucja do tych składników majątku dłużnika z mocy § 2 art. 1064 (6) kpc zostaje umorzona i wierzyciele egzekwujący z mocy prawa wstępują do egzekucji przez zarząd przymusowy.

Jak wynika z pisma wnioskującego o zarząd przymusowy wierzyciela k. 31, on sam nie widzi szans na zaspokojenie wierzycieli w toku egzekucji przez zarząd przymusowy w okresie sześciu miesięcy od daty wszczęcia tej egzekucji. Zdaniem sądu wnioskujący wierzyciel winien jednak wykazać zgodnie z art. 6 kc, szczególnie wobec sprzeciwu dla wnioskowanego przez niego sposobu egzekucji ze strony innych wierzycieli (w tym Banku Spółdzielczego – wierzyciela posiadającego największą wierzytelność), przesłanki wynikające z przepisu art. 1064 (6) § 1 kpc czyli, że wierzyciele egzekwujący dotychczas swoje należności ze składników przedsiębiorstwa (pozostali uczestnicy postępowania) zostaną zaspokojeni w terminie sześciu miesięcy. Tego zdaniem sądu nie uczynił. Konsekwencją wszczęcia żądanej egzekucji byłoby umorzenie egzekucji ze składników przedsiębiorstwa (nieruchomości, użytkowania wieczystego, wierzytelności służących dłużnikowi od (...) sp. z o. o.), wnioskodawca powołuje się tylko na możliwość zwiększenia efektywności gospodarczej działalności dłużnika poprzez zmianę niekorzystnych umów użyczenia zwartych ze spółką syna dłużnika. Nawet gdyby udało się owe umowy wypowiedzieć lub wyeliminować w istocie sztuczne pośrednictwo spółki syna dłużnika w generowaniu dochodów ze składników przedsiębiorstwa, to zdaniem sądu nie jest prawdopodobnym aby dochód np. z najmu pomieszczeń był (szczególnie w okresie sześciomiesięcznym) większy niż suma, za którą nieruchomość może być sprzedana na licytacji. Z uwagi na rozmiar zobowiązań dłużnika (ponad 5.000.000,- zł), niezależnie od tego jak korzystne dochody generowałoby przedsiębiorstwo dłużnika, nie ma szans na to aby dochody z najmu, dzierżawy czy innych podobnych umów zaspokoily wierzycieli w terminie sześciu miesięcy.

Spółka z o. o. (...), zależna od syna dłużnika, nie raczyła w ogóle odpowiedzieć na pismo sądu w sprawie umów z dłużnikiem (wezwanie k. 98). Brak informacji od spółki nie zmienia oceny wniosku wierzyciela H. dokonanego postanowieniem z 12 lipca 2016. W oparciu o przepis art. 1064 (6) § 1 kpc postanowiono jka w punkcie I sentencji.

Ponieważ wniosek nie znalazł uznania sądu, w punkcie II orzeczenia ustalono, że kosztami postępowania związanymi z wnioskiem winien zostać obciążony składający go wierzyciel jako podmiot przegrywający sprawę.

Wniosek dłużnika o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania nie zasługiwał na uwzględnienie, mimo iż formalnie jego stanowisko sprawie zostało przez sąd podzielone (pkt III postanowienia).